

ÎNCHEIERE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând cererea depusă de Caigorodțeva Olga cu privire la strămutare cauzei civile de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță de același grad,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Caigorodțeva Olga către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău privind repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 17 martie 2023, Caigorodțeva Olga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 24 martie 2023, nu s-a dat curs cererii înaintate de Caigorodțeva Olga, fiind comunicat reclamantei despre necesitatea înlăturării neajunsurilor stabilite, acordându-i pentru aceasta un termen rezonabil de 5 zile din momentul recepționării încheierii în cauză.

S-a explicat reclamantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de chemare în judecată nu se va considera depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 06 aprilie 2023, s-a restituie cererea de chemare în judecată depusă de Caigorodțeva Olga către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, Caigorodțeva Olga și reprezentantul acesteia Daniliuc Nicolae a contestat-o cu recurs, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 06 aprilie 2023, cu restituirea cauzei în instanța de fond.

La 04 mai 2023, cauza civilă a fost repartizată unui judecător raportor din cadrul curții de Apel Chișinău, pentru examinarea recursului.

La 24 mai 2023, Caigorodțeva Olga și reprezentantul acesteia Daniliuc Nicolae a depus cerere cu privire la strămutarea examinării cererii de strămutare la o altă instanță egală în grad

Drept motiv, a indicat că în prezenta cauză civilă Curtea de Apel Chișinău are calitate de pârât, iar în temeiul art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, există temei de strămutare a cauzei într-o altă instanță egală în grad.

Totodată, se reține că cererea de strămutare este semnată și de către, Daniliuc Nicolae, în calitate de reprezentant al Caigorodțeva Olga.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit deciziei Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 07 decembrie 2020 avocatului Daniliuc Nicolae i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 08 februarie 2021 s-a respins cererea lui Daniliuc Nicola cu privire la suspendarea deciziei.

Potrivit listei avocaților cu drept de exercitare a profesiei de avocat pentru anul 2023, aprobată de către Ministerul Justiției, Daniliuc Nicolae nu este inclus în această listă.

Prin urmare, acesta nu mai are dreptul de a practica profesia de avocat și să reprezinte în instanță clienți.

În temeiul art. 11 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură, nu se admite acordarea de către avocat a asistenței juridice de reprezentare a intereselor în instanța de judecată în alt temei, decât în baza contractului de asistență juridică, iar mandatul avocațial reprezintă un act juridic de confirmare a împuternicirilor avocatului în raport cu terții și/sau instanța de judecată.

Deci, urmare a retragerii licenței de avocat, Daniliuc Nicolae nu are calitatea de reprezentant a Olgăi Caigorodțeva în procesul civil, iar semnarea și depunerea cererii de strămutare de către aceasta contravine prevederilor art. 75 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va considera cererea de strămutare ca fiind semnată și depusă doar de către Caigorodțeva Olga.

Studiind materialele dosarului, în raport cu argumentele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea cu privire la strămutarea cauzei civile din următoarele considerente.

Art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, reglementează că instanța strămută cauza la o altă instanță dacă substituirea judecătorilor săi devine imposibilă, există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

În corespundere cu prevederilor art.43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f), și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară a cărei încheiere este irevocabilă și nu este susceptibilă de recurs.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, la caz strămutarea cauzei civile la o altă instanță de același nivel este întemeiată.

Or, potrivit art.20 alin.(1) din Constituție orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

În ceea ce privește strămutarea, în jurisprudența sa, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a stabilit că aceasta este un incident procedural cu privire la instanța sesizată, care urmărește asigurarea unor condiții optime pentru desfășurarea activității de judecată, înlăturând orice suspiciune legată de părtinirea și lipsa de obiectivitate în soluționarea cauzelor deduse judecării.

Ca atare, pronunțarea asupra cererii de strămutare nu implică judecarea aspectelor ce privesc fondul cauzei, astfel încât, în vederea împiedicării tergiversării soluționării aspectelor ce privesc drepturile și obligațiile ce rezultă din raporturile juridice deduse judecării.

Astfel, hotărârea asupra strămutării rezolvă un incident procedural cu privire la instanța sesizată, iar nu fondul cauzei.

Faptele asupra cărora este chemată să se pronunțe instanța competentă să judece cererea de strămutare nu țin de pricina însăși, ci de asigurarea condițiilor pe care le implică art. 43 din Codul de procedură civilă, respectiv nepărtinirea și obiectivitatea în soluționarea pricinii.

Strămutarea se definește ca fiind acea instituție procesuală prin care o instanță competentă potrivit regulilor generale de competență va fi desesizată de judecarea unei cauze în favoarea unei alte instanțe de același grad, pentru motive care pun la îndoială imparțialitatea.

Totodată, Completul de judecată a reținut că strămutarea reprezintă un remediu excepțional pentru situații în care deplina imparțialitate - îndeosebi în componenta sa obiectivă, respectiv aparența de imparțialitate în ochii unui observator obiectiv și rezonabil, iar nu insinuant și tendențios - a instanței, în întregul său, nu poate fi asigurată.

Așadar, se apreciază că strămutarea reprezintă unul dintre mijloacele procesuale care contribuie la asigurarea caracterului efectiv al imparțialității judecătorilor, garanție instituțională a dreptului la un proces echitabil.

De altfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a reținut că un element esențial al dreptului la un proces echitabil îl constituie independența și imparțialitatea instanței, aceasta din urmă definindu-se, de regulă, prin lipsa oricărei prejudecăți sau atitudini părtinitoare.

Cu privire la imparțialitatea obiectivă, analizând dispozițiile procesual civile referitoare la temeiurile strămutării, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a constatat că, în unele cazuri, există elemente obiective care conduc în mod întemeiat la îndoieli cu privire la imparțialitatea instanței.

La caz, Curtea de Apel Chișinău, în prezentul litigiu are calitatea procesuală de pârât și tot Curtea de Apel Chișinău este instanța competentă în examinarea recursului declarat de Caigorodțeva Olga împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 06 aprilie 2023.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a constatat că strămutarea la altă instanță judecătorească de același grad va fi suficientă pentru a înlătura motivele de bănuială legitimă care au stat la baza măsurii strămutări.

În acest context, se observă că, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, imparțialitatea magistratului poate fi apreciată într-un sens dublu: din perspectiva unui demers subiectiv - imparțialitatea subiectivă și din perspectiva unui demers obiectiv - imparțialitatea obiectivă.

Curtea a reținut că demersul subiectiv tinde a determina convingerea personală a unui judecător într-o cauză anume, ceea ce semnifică așa numita imparțialitate subiectivă, iar demersul obiectiv are scopul de a determina dacă există garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa, ceea ce semnifică așa-numita imparțialitate obiectivă.

Astfel, prin prisma art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care statuează expres că, strămutarea pricinii în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f), și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară a cărei încheiere este irevocabilă și nu este susceptibilă de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a strămuta prezenta cauză spre examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, ca instanță de judecată egală în grad.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) lit. f) și alin. (4), art. 269-270 Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea depusă de Caigorodțeva Olga privind strămutare a cauzei civile, într-o altă instanță egală în grad.

Cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Caigorodțeva Olga către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău privind încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, se strămută spre examinare la Curtea de Apel Bălți.

Încheierea nu se supune nici unei cai de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc